

For så vidt angår hverv, der ikke varetages af valgte medlemmer af menighedsrådet, f.eks. hvervet som kirkeværge gælder det, at menighedsrådet i overensstemmelse med almindelige ansættelsesretlige regler har mulighed for at opsigse den pågældende i løbet af funktionsperioden. Kirkeministeriet har i cirkulære af 19. februar 2007 om ansættelse af kirkeværger fastsat nærmere regler herom.

Baggrunden for sondringen mellem medlemmer af menighedsrådet og ikke-medlemmer har sammenhæng med, at fordelingen af enkeltmandsposter blandt rådets medlemmer er en del af konstitutionen, hvilket betyder, at fordelingen af disse poster ofte indgår i en konstitutionsaftale mellem menighedsrådets medlemmer. Dette synspunkt gør sig ikke i samme grad gældende, når der udpeges et ikke-medlem til en enkeltmandspost.

Denne sondring har ikke alene betydning i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt en kirkeværge kan fritages fra hvervet i løbet af en funktionsperiode, men også for hvorvidt den pågældende er pligtig at modtage hvervet. Således fremgår det af menighedsrådslovens § 21, stk. 3, at medlemmer af menighedsrådet er pligtige at modtage valg til udvalg samt til at udføre øvrige hverv, herunder de i § 10 nævnte, som menighedsrådet måtte tildele dem. Menighedsrådet kan også, medmindre andet særligt er bestemt, overlade hverv til andre af menighedens medlemmer, som er villige dertil. Når et ikke-medlem af menighedsrådet modtager valg til hvervet som kirkeværge, bygger dette således på frivillighed.

Endelig foreslås det med lovforslagets § 1, nr. 9, at der indføres en bestemmelse om, at der skal afholdes valg til den eller de enkeltmandsposter, der måtte blive ledige i forbindelse med, at et menighedsrådsmedlem dør eller udtræder af rådet. Forslaget lovfæster hidtidig praksis. Forslaget indebærer endvidere, at såfremt en præst benytter sig af muligheden for i løbet af funktionsperioden at frasige sig de opgaver, som han/hun måtte være blevet valgt til at udføre i medfør af menighedsrådslovens § 10, stk. 5, da foretages der tilsvarende nyt valg vedrørende varetagelsen af opgaven.

3.5. Manglende valg af fuldtalligt menighedsråd

Hensigten med lovforslagets § 2, nr. 4, er at ændre reglerne for, hvad der sker, hvis der ikke vælges et (fuldtalligt) menighedsråd ved det ordinære menighedsrådsvalg. I dag skal der i så fald udskrives nyvalg eller udfyldningsvalg.

I henhold til den gældende bestemmelse forholder det sig endvidere således, at hvis et nyvalg ikke fører

til, at der vælges nogen medlemmer, mister menigheden sin indstillingsret ved præstevalg. Kirkeministeren træffer i så fald, efter indstilling fra biskoppen, afgørelse om, hvorledes og af hvem de til et menighedsråd henlagte funktioner skal varetages. Fører valget ikke til dannelse af et fuldtalligt menighedsråd foreskriver lovgivningen i dag, at der udskrives udfyldningsvalg medmindre biskoppen tillader, at dette undlades. Undlades udfyldningsvalg, eller fører det ikke til dannelsen af et fuldtalligt menighedsråd, dannes menighedsrådet af de medlemmer, der er valgt, sammen med præsten eller præsterne.

I praksis medfører denne retstilstand, at det ofte er biskoppen, der får ansvaret for at finde kandidater til menighedsrådet. Da evnen til at vælge et fuldtalligt menighedsråd må anses for en god indikator for, om et sogn er bæredygtigt, bør det imidlertid også i praksis være sådan, at det er menighedens og ikke biskoppens opgave at sikre, at der bliver valgt et (fuldtalligt) menighedsråd.

Derfor foreslås følgende model:

- A. Vælges der slet ingen medlemmer, udskrives der, som i dag, nyvalg. Bliver der på ny ikke valgt nogen medlemmer, mister menigheden sin indstillingsret ved præstevalg. Biskoppen beslutter, hvilket andet menighedsråd der skal varetage menighedsrådets funktioner i valgperioden. Fører nyvalget til, at der ikke dannes et fuldtalligt menighedsråd, beslutter biskoppen
  - om menighedsrådet skal dannes af de valgte medlemmer og præsten eller præsterne, eller
  - om menighedsrådets funktioner skal varetages af et andet menighedsråd i valgperioden.
- B. Fører et ordinært valg ikke til dannelsen af et fuldtalligt menighedsråd, beslutter biskoppen
  - om menighedsrådet skal dannes af de valgte medlemmer og præsten eller præsterne, eller
  - om der skal udskrives udfyldningsvalg. Beslutter biskoppen at udskrive udfyldningsvalg, og fører det stadig ikke til dannelsen af et fuldtalligt menighedsråd, beslutter biskoppen
    - om menighedsrådet skal dannes af de valgte medlemmer og præsten eller præsterne, eller
    - om menighedsrådets funktioner skal varetages af et andet menighedsråd i valgperioden.

Ved biskoppens beslutninger indgår, hvorvidt de således valgte medlemmer sammen med præsten eller præsterne forventes at kunne varetage menighedsrådets funktioner. Det vil sige, at hvis der vælges f.eks. 13 medlemmer til et menighedsråd på 15, vil udgangspunktet være, at der ikke udskrives udfyldningsvalg,